

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre: — 3.—	Negyedévre: — 3.60
Félévre: — 6.—	Félévre: — 7.—
Egész évre: — 12.—	Egész évre: — 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28

Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.

Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

„Schlesinger és Polakovics.”

Budapest, március 21.

Egy gabonakereskedő «cég» kijelenti, hogy «ő», a cég nem kutyakorbácsolhat meg egy cikkíró, ennél fogva bepereli. Egyben mindennek elmond egy lapszerkesztőt, kit egész Magyarország mint tisztességes, gavallér embert ösmer, azért, amiért a «cég» nem korbácsolhatja meg a cikkíró. A meglepetések korában tehát a Schlesinger és Polakovics cég előáll mint dzsentri, mágnás vagy katonatiszt, ki magának kutyakorbácsosul vesz elégtételt, vagy ha azt nem teheti, cudarnak, gonosztevőnek és minden egyébnek nevez olyat, ki az ő üzletéről mer bírálatot mondani.

Mi voltaképpen egy kereskedelmi cég? Olyan jelmondat, név vagy egyéb jelzés, mely alatt egy vagy több egyén üzleteket folytat. Ennek tehát a gavallérsághoz, lovagiassághoz semmi köze sincs. Mert hiszen az üzlet lehet tiszta vagy piszkos, de mindig csak üzlet marad és nem lovagiasság. Azonban a Schlesinger és Polakovics cégnél sincs köze a lovagiassághoz, mert nem a kereskedelmi törvény szerint megkívánt cégvezető nyilatkozik a cég nevében, hanem maga az a cég, melynek talán élő emberek sem felelnek meg. Lehet, hogy a cégben se Schlesinger se Polakovics nevű ember nincs is többé, mert tudomásunk szerint a cégtulajdonost Sándor Pálnak hívják és országgyűlési képviselő is mellesleg. Ha tehát ezen ur, ki harmadik minőségében huszártiszt (állítólag, nem tudjuk, igaz-e, mert a cég alá rejtőzés ugyancsak nem huszártiszt tempó!) magát mint cégtulajdonos annyira sértve érzi, hogy kutyakorbácsot emleget, miért nem áll elő saját nevében, miért buvik a kereskedelmi cég alá, mely ellen viszont nem lehet kutyakorbács retorzióval élni? Mert ha valaki lovagiaskodni akar, akkor legyen annyi egyéni bátorsága, hogy a hasonló megtorlást megkockáztatja s nem lövöldöz ki egy kereskedelmi cég bünyűi felelősségre nem vonható takarója alul.

Egy kereskedelmi cég ugyanis nem vonható bünyűi felelősségre. Ez nagyon megkönnyíti a Schlesinger és Polakovics cég hősiességét. Milyen nagy hős egy olyan vadász, aki egy vas-ketrecbe bezárt oroszánt a ketrecen kívülről lelő. Itt bizony a vadász nem kockáztatja életét, legfeljebb fehéreneműje tisztaságát, ha az oroszán nagyot talál ordítani. Ilyen a cég bünyűi felelőssége becsületsértés esetén. Csak egyént lehet perelni bünyűileg, de céget nem. Még hamis bukás esetén, ha Schlesinger és Polakovics urakat bezárnak, sem a céget zárták hőlönbe, hanem csak két embert, mivel a cég nem más, mint egy jelmondat vagy egyéb megkülönböztető jegy a többi hasonló kereskedőtől. Amint család esetén nem a «Zöld orosz-

lán»-t «Fekete kutyá»-t vagy «Arany potyká»-t csukják be, hanem a csalást elkövető kereskedőt, úgy nem a «Schlesinger és Polakovics» céget csukják be rágalmazásért és becsületsértésért a Buday Barna lapszerkesztő és Fülep Jenő György cikkíró panaszára, hanem a cég által a becsürelő cikk szerzőjéül kiadandó kis Kohnt vagy Spitzert, Blaut vagy Schwarczot. A cégnél semmi baja nem lehet, mert az nem kockázat semmit, se megkorbácsoltatást, se párbajt, se bezáratást. «Schlesinger és Polakovics»-ot nem lehet megkorbácsolni, mert ez egy elvont fogalom (a cégtulajdonost esetleg lehet) «Schlesinger és Polakovics»-ot nem lehet párbajra kihívni, mert hiszen talán ilyen nevű két ember ma már nincs is a cégben, sőt ha «Schlesinger és Polakovics»-ot el is itéli a büntető bíróság, a cég elé nem nyomathatja oda a bíróság hivatalosan, hogy «Rágalmazó Schlesinger és Polakovics» vagy «Schlesinger és Polakovics, gabonakereskedő és becsületsértő.» Amint látható tehát, a Schlesinger és Polakovics, ez egy büntető-jogilag, mint gavalléri szempontból el nem érhető elvont fogalom, mert kutyakorbácsot emlegetni és tisztességes gavallérok becsületében gázolni.

Érdekes körülmény ez az egyéni gyávaság terén, midőn valaki, aki szeretne hősnek látszani, a sértegetést oly módon cselekszi, hogy abban ő ne kockáztasson semmit. Nem tudjuk s nem is keressük, ki a sértegető, ki egy kereskedelmi cég alá buvik sértéseivel s nem is érdekel, Kohnnak hívják-e vagy Blautnak vagy esetleg éppen Schlesingernek, mely utóbbi faj is elég szapora Magyarországon. De egészen új dolog hazánkban, hogy egy kereskedelmi céget nemcsak üzletekre lehessen fölhasználni, de lovagiaskodásra is takarónak s jégkár elleni ponyvának, mely biztosít az elveretés ellen.

Azonban ezek után lássuk, mi ingerelte föl a Schlesinger és Polakovics céget annyira, hogy kutyakorbácsot emleget. A *Hazánk*, mint hü agrárlap foglalkozván a délvidék gazdasági pusztulásával, a torontálmegyei állapotok rajzában fölemlíti a Schlesinger és Polakovics cég ottani szereplését, irván a következőket a lap március 19-iki számában:

«Ami a *gabonauzsort* illeti, az ugyan ma már nincs meg: kihátásában azonban oly mély nyomokat hagyott Torontálmegye testében, hogy az erősen észlelhető vagyoni romlásban elsőrendű szerepet játszik. *Annak idején éppen én foglalkoztam* a délvidéki gabonauzsorta kérdésével: mégis megdöbbentett az az adat, amelyet most hallottam szavalható helyről, ugyancsak Révaufalu községben. Ennek a községnek a lakossága csupán 1897-ben mintegy 170.000 forint erejéig volt érdekelve elővételi különbözetben a Schlesinger és Polakovics-cégnél 1896-97 telén és tavaszán 5-6 forintért vásárolta össze a cég ügynöke a gabonát, három forintért a kukoricát; a szállításkor pedig a buza árfolyama 12-13 forint, a kukoricáé pedig 6 forint volt. A Schlesinger és Polakovics-cég neve azonban az elővételi ügyleteknél nem szerepelt. Bizonyos Löwy Kóbi

ottani malomtulajdonos és kereskedő volt teljes hatalmu megbízottjuk. Aki nem tudott szállítani vagy fizetni, azt Löwy Kóbi perelte. Per pedig akadt bőven, ingatlan árverés is. Az elővételi óriási differenciák maguk után vonták a föld értékének devalválódását, amit nem is késett kihasználni Löwy Kóbi. 103 hold föld s egy csomó ház került így kezére, potom áron. A föld holdankint 160-170 forintjával. Három esztendővel ezután az történt, hogy az így összeharácsolt földeket átíratva, Löwy a Schlesinger és Polakovics cég nevére. Tulajdonosokul most ők szerepelnek. Így pattant ki, hogy itt is a Schlesingerék keze működött. A cég azonban az olcsón megszerzett földeket éppen nem akarja megtartani tulajdonában. Felét már el is adogatta, de nem 160-170 forintért, hanem ottani forgalmi értékének megfelelően, 450-500 forintért holdankint. Így huzott ez a cég egy rókáról két bőrt. Először megvámolta az elővételi különbözettel, másodsor az előrelátó földvásárlással. Ezek az ingatlanok még 17.000 forintba sem kerültek a cégnek, mert ezen összegnek jórészt a differencia tette ki. Most pedig megernek 45-50 ezer forintot. Eppen így volt ez Alibunáron is. Révaufalun is és még számtalan községben. A budapesti gabonacégek neve nem szerepelt, hanem a megbízotté. Az alibunári járásbíró egyik hivatalnokától hallottam, hogy az egész járás területén alig akad telekkönyv, amelyikbe valamelyik budapesti gabonacég, avagy helyi megbízottja javára ne volna bekebelezés. Az utolsó két esztendő kitűnő termésének következtében ugyan a nép mindenütt igyekezett ezen adósságait törleszteni; érdekeltységük azonban még manapság több százezer forintra rug.

Gabonaelővétel a régi értelmében ugyan nincs ma már, de von utódja az ugynevezett spannung-ban. A spannung nem más, mint az, hogy a Schlesinger és Polakovics, a Strasser és König stb. cégek megbízottja, a tél és tavasz folyamán, oly feltétellel vásárol a kisgazdától, illetve kötelezi meghatározott időben történő szállításra, amelyre pénzbeli előleget ad, hogy terményét az akkori árfolyam alatt adja bizonyos összeggel. A különbözet 20 krajcár és 1 forint 20 krajcár között váltakozik. A rendesebb anyagi viszonyok között élő gazdánál kisebb; a rosszabb anyagi helyzetben lévónél nagyobb a különbözet.

E cikkben oly állítások foglaltatnak, melyek bírósági eljárás tárgyát képezhetik. Valódiságuk bizonyítható, ha a cikkírónak adatai vannak. Hogy ki írta e cikket, azt a «Schlesinger és Polakovics» cég tulajdonosok Sándor Pál országgyűlési képviselő igen jól tudja, mert hiszen ott egyes szám első személyben beszél az író, ki ellen a cég üzelméi miatt sajtópert indítván Sándor Pál ur, ezelőtt 6 esztendővel a büntető bíróság nem a cikkíró, Fülep Jenőt marasztalta el rágalmazás vétségében, mert őt felmenté minden vád alul, hanem Sándor Pált ítélte el becsületsértésért.

Azonban bennünket még a két ur egyénisége sem érdekel annyira, mint az a gazdasági tünet, mely Magyarországon innen-onnan fajharcá válik a föld és vagyonszerzés körül. Amint az államban vannak kormányzók és kormányzottak a jog tanítása szerint, a gazdasági életben Magyarországon lassacskán nem lesz harmadik osztály, csak kirablók és kirablottak. S ha amint azt Magyarország jelenleg legkiválóbb elméleti közgazdásza, Földes Béla megírja «Társadalmi gazdaságtan» című művében, hogy különösen az üzletek útján szerzett

nagy vagyonok alapja legtöbbször szennyes, úgy a köztudatba lassacskán azon élv fog befészkelődni, hogy az ilyen államilag támogatott rablóvállalatok ellen az emberi ösjogok élednek fel és a «help yourself!» (segíts magadon) lesz az egyetlen orvosság. Ha aztán a Löwy Kózik, Schlesinger és Polakovicsok, Strasser és Königeck ebből egyenes fajharcot csinálnak a délvidéki és északvidéki keresztények ellen a Dávidovics Dávidok, Sáfár Zeligek és a budapesti sajtó hozzájuk szító elemeivel, akkor ne panaszkodjanak a legközelebbi s elkerülhetetlen forradalom kegyetlenségei miatt.

Budapest, március 21.

A képviselőház legközelebb holnap délelőtt 10 órakor tart ülést, melynek napirendjére van tűzve: az 1903-ik évi költségvetési törvényjavaslat s az azzal kapcsolatban levő jelentések s a horvát kiegyezésről szóló provizorikus javaslatok.

Samassa József bibornok. Képviselői körökben beszéltek, hogy Samassa József egri érsek bíborosi kinevezése befejezett tény. Samassa József érsekét más a Széll-kormány ajánlotta a magas egyházi méltóságra. Megemlítjük itt, hogy székespüspökké Párvy Sándor egri kanonokot nevezték ki.

A képviselőház munkarendje. Félhivatalos bécsi forrás jelenti: Az 1904. évi ujonccozásra vonatkozó törvényjavaslat mai tárgyalása után remélik a magyar parlament körében, hogy a horvát pénzügyi provizorium meghosszabbítására, az Olaszországgal kötött ideiglenes kereskedelmi egyezményre és az 1903. évi költségvetésre vonatkozó törvényjavaslatokat még husvét előtt elintézik.

A Balaton és vidékének védelme. A Balaton mellett levő megyékből, főleg a balatoni fürdőhelyekről nagy küldöttség tisztelt a képviselőházban Tallián miniszternél, a Balaton vize mesterséges apasztásának beszüntetését kérve. A deputációt Herfelendy Ferenc főispán vezette a miniszter elé. A küldöttség előbb a Royal-szállóban értekezletet tartott, amelyen megállapította a földmívelésügyi kormányhoz intézendő memorandum szövegét. A kérvény kifejti, hogy a Balaton szintje a tavalyihoz képest nyolcvanöt centimétert esett. Az óriási víz-tömeget a Sió-zsilipen eresztették le. A mesterséges apasztás úgy a gőzha ózása, mint különösen a fürdő-részvénytársaságoknak és az egész balatonparti forgalomnak kárt okoz, amely nincs arányban a víz-csökkenés révén a partok mentén növekvő rétv és nádasterületekből kivethető haszonnal. Tallián miniszter szívesen fogadta a küldöttséget. Somogy-megyei főispánja idejében kormánybiztos volt a Sió-zsilipnek s igen jól ismeri a most fölmerült kérdést. Neki mint miniszternek állandó figyelemmel kell kísérnie a közgazdasági érdekeket is, de azt hiszi, hogy a Balaton apasztásánál főleg közegészségügyi kérdések dominálnak. Keresni fogja, hogy minden érdek lehetőleg respektáltassék és az esetleges differenciák kiegyenlítettessenek, evéghől még más hónapban az összes érdekelt szférákat nagy értekezletre fogja összehívni. Az értekezlet valószínűleg Balatonfüreden lesz. A küldöttség köszönettel fogadta a miniszter választát.

A magyar a'apítványok. A képviselőház védőerőbizottsága március 24-én délután öt órakor ülést tart, amelyen a katonai iskolák új magyar alapítványaira vonatkozó törvényjavaslatot fogja tárgyalni.

A nagylaki választás. Március 23-án, szerdán lesz a pótválasztás a nagylaki választókerületben a legtöbb szavazatot nyert két jelölt: a szabadelvű programmal fellépett Haasz Antal és Nagy Sándor, függetlenségi Kossuth-párti jelölt között. A függetlenségi és 48-as párt részéről a következő képviselők utaznak le: Barabás Béla, Endrey Gyula, Benedek János, Kubik Béla, Pap Zoltán és Ráth Endre.

A választási mozgalomról ezt jelentik a Magyar Távirati Irodának: A nagylaki kerületben a választási mozgalom a választás közeledtével fokozódik. A románok, tótok és szerbek egyesült nemzeti-pártja, miután az első választás alkalmával a jelöltségtől lemaradt, most az ide érkezett volt jelöltjük, Sucián János és Vlád Aurél képviselők rábeszélésére tartózkodik az állásfoglalástól, egyéneknél azonban ide is, oda is csatlakozik. Mind a két párt igen erős. Haasz szabadelvű pártja erősödik. Nagy Sándor pártja terrorizál.

A temesvári ellenzék je'ö tje. Temesvárról jelentik, hogy az ottani ellenzéki körök jelöltje, Földes Béla egyetemi tanár, udvari tanácsos, akit gróf Khunnell szemben akartak felléptetni — nem fogadta el a jelöltséget. Mivel azonban a temesvári ellenzéki polgárok az egyhangú választást mindenképpen meg akarják akadályozni — elhatározták, hogy helyi jelöltet állítanak. Az ellenzék szombaton este tartott jelölt értekezletén Cseh Lajos piarista főgimnáziumi tanárt jelölték.

A felekezeti és községi tanárok fizetésjavítása. A kultuszminiszteriumban elkészültek már a felekezeti és községi középiskolai tanárok fizetésjavításához szükséges előzetes számítások. A miniszterium most az érdekeltek kívánásait akarja megismerni. Bencez Olón osztálytanácsos e célból szűkebbkörű értekezletre hívja meg az érdekeltek képviselőit. Az értekezlet feladata lesz: megtalálni a módokat, amelyek segítségével a felekezeti és községi tanárokat az államiakkal egy sorba állíthassák. Az értekezletet közvetlenül husvét után megtartják.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, március 21.

A képviselőház ma minden jelentősebb mozzanat nélkül úgy általánosságban, mint részleteiben is megszavazta az 1904-ik évi ujonccozás-javaslatokat.

Az ujonccozás-mennyiségének megállapításáról és az ujoncmegajánlásról szóló javaslatok során támadt vitában részt vettek Egy Béla, Bakonyi Samu és Nessi Pál, mindegyik pártja megbízásából szolt a javaslat ellen s mondták el nézeteiket.

A vitában többször résztvett Nyiri Sándor honvédelmi miniszter is, aki az ellenzéki szóonokok által benyújtott indítványok mellőzését kérte a Háztól. Végül a Ház aztán mind a két javaslatot a honvédelmi miniszter jelentéseivel együtt elfogadta.

Az ülés végén a napirend megállapításánál Tisza István miniszterelnök arra kérte a Házat, hogy a Ház egyenesen az 1903-ik évi költségvetési törvényjavaslatot tárgyalja, mert magának az 1901-ik évi költségvetésnek a tárgyalása, miután az már meghaladott dolog, haszontalan időpazarlás lenne.

Báró Kaas Ivor azt a kérdést kívánta tisztázni, vajon az 1903-ik évi költségvetési javaslatban benne lesz-e a civilista felemelése is.

A miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány a civilistát fel akarja emelni, de nem az 1903. évi költségvetési javaslat keretében, hanem mint önálló javaslatot, visszaható erővel az 1903-ik évre.

Thaly Kálmán arra kérte a Házat, hogy a civilista járulékot kapcsolja ki a költségvetési javaslatból, mert a függetlenségi párt széles méderben folyó vitát szándékozik annál rendezni.

A Ház aztán a fentiek értelmében állapította meg a napirendet.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: Jakabffy Imre alelnök.
Jegyzők: Szóts Pál, gróf Esterházy Kálmán, Rátkay László.

1904. évi ujonccozás megállapítása.

Egy Béla: Pártja megbízásából szolt fel és eleve is kijelenti, hogy ujonccozást nem adnak a közös hadseregnek. Polemizál a jobboldalról felhangzott azon állításokkal, hogy a közös védelem kötelezettsége a pragmatika szankcióból eredne. Rövid történelmi visszajáratás kapcsán felsorolja az 1525 óta hozott idevonatkozó törvényeket, magát a pragmatika szankciót is és ezekből igyekszik bebiztosítani, hogy a védelem közösségének kötelezettsége nem terheli Magyarországot, de ha terhelné is,

semmiesetre sem a pragmatika szankció alapján. (Helyeslés a baloldalon.) Ennek kapcsán foglalkozik magával a pragmatika szankcióval is és a 48-iki országgyűlésen történt részletezésével bizonyítja, hogy miként történt a «pragmatika szankció» szó felvétele a 48-as törvényekbe. A törvényjavaslatot nem fogadja el, hanem pártja nevében határozati javaslatot nyújt be. (Helyeslés a baloldalon.)

Elnök: Az általános vitát bezárja.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: A vita során benyújtott ellenzéki határozati javaslatok, mint amelyek mind a 48-as programban foglaltak megalósítását követelik, a szabadelvű párt részéről, mint a 67-es alap hű támogatói részéről el nem fogadhatók. Kéri a határozati javaslatok és ellenindítványok mellőzésével a törvényjavaslatot úgy általánosságban, mint pedig részletekben is elfogadni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Elnök: Az előadó nem kíván beszélni, következik

a záróbeszéd.

Bakonyi Samu: Röviden csak annyit jelent ki, hogy pártja a magyar vezénvszóért mindig fog küzdeni és ajánlja újból is határozati javaslatát. (Helyeslés a baloldalon.)

Szederkényi Nándor: Újból hangsúlyozza, hogy a közös hadsereg részére kért ujoncok mennyiségének megalapítását célzó törvényjavaslat az 1867. évi XII. t. cikk 12-ik szakaszába ütközik és azért nem fogadja el, hanem ajánlja határozati javaslatának elfogadását.

Egy Béla: Röviden újból ajánlja határozati javaslatának elfogadását.

Elnök: Felolvastatja a határozati javaslatokat, majd felteszi a kérdést: elfogadja-e a Ház a törvényjavaslatot általánosságban? A Ház többsége a javaslatot elfogadja és mellőzi úgy Bakonyi, mint Szederkényi határozati javaslatát. Ugyiszint mellőzi a Ház többsége Egy Béla határozati javaslatát is. Következik

a részletes tárgyalás.

Szederkényi Nándor: A törvényjavaslat címében kifogásolja a «közös» szót és helyette a «magyar»-t ajánlja iktatni.

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter utal az 1903-iki javaslatról elhangzott vitára s ennél fogva kéri a Házat, hogy a címet változtatlanul fogadja el.

A Ház ezután a javaslat eredeti címét fogadja el. Az 1-ső, 2-ik, 3-ik szakaszt hozzászólás nélkül fogadja el a Ház.

Elnök: Kihirdeti a szavazás eredményét, mely szerint a Ház az 1904-ik évi ujonccozás-mennyiségéről szóló törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta. Mielőtt tovább tárgyalnának, elnök öt perc szünetet ad.

Szünet után.

Elnök újra megnyitja az ülést. Következik

az ujoncmegajánlási

javaslat tárgyalása.

Munnich Aurél előadó röviden ismerteti a javaslatot s azt elfogadásra ajánlja. (Helyeslés a jobboldalon.)

Nessi Pál: Pártja megbízásából beszél. A függetlenségi Kossuth-párt elvi álláspontjánál fogva sem fogadja el a javaslatot, mert ők az önálló magyar hadsereget követelik. De azért sem fogadja el, mert ebben a hadseregben nem látják a nemzeti eszmék terjedését, sőt csak a germanizálást látják. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Szederkényi Nándor: Most csak azt konstatalja, hogy oly törvényjavaslatot, amely a törvényekbe ütközik, meg nem szavaz sem ő, sem pártja. A közös hadsereg egy nagy hazugság. Az nem közös, mert az minden ázsisában osztrák. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés balról.)

Nyiri Sándor honvédelmi miniszter: Nessinek felel. Hogy a magyarországi alreáliskolákból az osztrák honvédségbe helyeznek át kiképzett tiszteket, ezt megmagyarázza az, hogy ez az arány alapján történik. Mert az nem volt helyes, hogy a 43 százalékos arány alapján Magyarországon három, Ausztriában két alreáliskola volt. Azért úgy rendezik most be, hogy Ausztriában lesz három, Magyarországon pedig kettő, azzal a megjegyzéssel, hogy nálunk az egyikből főreáliskola lesz. A katonai perrendtartásra megjegyzi, hogy az készülében van modern alapon, de ez csak külsőség, a dolog veleje, az anyagi büntető-törvénykönyv, melyet, miután már elavult, szintén reformálják.

A magyar tisztek áthelyezésére nézve utal a delegációban elhangzott hadügyminiszteri és miniszterelnöki kijelentésre. Az áthelyezendő tisztek száma az 5-600 között fog váltakozni. Kéri a javaslatot elfogadni. (Helyeslés jobbról.)

Elnök kérdésre a Ház a javaslatot általánosságban elfogadja. Következik a részletes tárgyalás. A címnél

Nessi Pál: A alreáliskolák széthelyezésére nézve megjegyzi, hogy azok maradjanak az országban ott, ahol vannak s ne helyezték azokat a határra.

A Ház ezután a címet megszavazta. Az első szakaszról.

Szederkényi Nándor azt kérde a honvédelmi minisztertől, hogy a véderőtörvény mikor fog napvilágot látni? Ez annál inkább fontos, mert a nemzeti engedelményeket a véderőtörvénybe akarják beilleszteni.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Az új véderőtörvény tárgyalása senkinek sincs nagyobb érdekében, mint a hadvezetőségnek. Mert a provizórikus állapot már tarthatatlan. Főleg az okokat, amelyek útjában állottak eddig az új véderőtörvény tárgyalásának. A jelen kormány az elaborátumot átvette az előző kormánytól, de annak az áttanulmányozásához is nagy idő kell. Szólok is szeretném, ha még ebben az évben a Ház előtt fektüdnék. (Helyeslés jobbfelől.)

Elnök kérdésére a Ház elfogadja az első szakaszt. Következik a 2-ik szakasz.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter: Módosítást tesz, hogy az 1904-ik évre a sorozás május 24-től június 24-ig történjék, vagyis aratás előtt. (Helyeslés jobbfelől.)

Elnök kérdésére a Ház elfogadja a honvédelmi miniszter módosításával a szakaszt.

Következik a 3-ik szakasz, melyet a Ház hozzászólás nélkül elfogadott.

Elnök jelenti, hogy a Ház az ujoncmegajánlási javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadta.

A Ház ezután tudomásul vette a honvédelmi miniszter jelentéseit.

Napirend-megállapítás.

Elnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét.
Gróf Tisza István miniszterelnök: Miután haszonlatlan dolgot nem akar a házzal végeztetni, javasolja, hogy a költségvetést ne tárgyalja a Ház, hanem mindjárt az 1903-ik évi költségvetési törvényjavaslatot.

Thaly Kálmán: Elfogadja a miniszterelnök magyarázatát, arra kéri a Házat, hogy a civilista felemelésről szóló javaslat kapcsolassék ki a költségvetésből s mint önálló javaslat tárgyalassék.

Elnök: Ezek alapján állapítja meg azután a napirendet.

Az ülés negyed 2-kor végződik.

A japán-orosz háború.

A szárazföldi harcokról.

London, márc. 21.

Ma érkezett jelentések megerősítik, hogy a Jalu folyó partján az előőrsek összeütköztek és a japán csapatok szétverték az oroszokat. A leghatározottabban megcáfolják azt az orosz részről elterjesztett hírt, hogy az orosz hadsereg 1800 főnyi japán csapatot foglyul ejtett.

Páris, március 21.

A New-York Herald közli, hogy a Jalu folyó és Piöng-Jang között 5000 főnyi orosz sereg áll, a Tuman folyó és Guván között 2500 ember. A partvidéken lovasság végzi a felderítő szolgálatot. Az orosz hadiüveg az, hogy a felszigeten megsztja a japán hadsereget és kényszeríti, hogy Mandzsuria határvidékére vonuljon vissza. A nagyobb összeütközés csak május elejére várható.

London, márc. 21.

A harcokról már napok óta sem közvetve, sem közvetlenül nem érkezett hír. Az itteni japán követésen nem adnak hírt azoknak a híreszteléseknek, amelyek az oroszok győzelméről szólnak.

A japán trónbeszéd.

Tokio, március 21.

A király trónbeszédének befejezésével elismerő szavakkal emlékezett meg a csapatokról, amelyek most szokatlan nehézségek és nélkülözések között állhatatos hűséget és bátorságot tanúsítanak. A képviselőkhöz a császárhoz intézendő feliratot fogadott el, amelyben biztosítják a parlament hűségéről és felemlítik, hogy Oroszország a Kinával kötött szerződést és a hatalmakkal szemben tett nyilatkozatait megsértette. A megnyitási ünnepségen jelen volt a trónörökös és a diplomáciai testület legnagyobb része.

Orosz áruló kivégzése.

Szentpétervár, március 21.

A főintendaturához vezényelt Iwskow vezérkari kapitány, aki katonai titkokat, nevezetesen a szárazföldi hadsereg szervezeti terveit eladta Japánnak, miután a hadseregből előzetesen kizárták, halálra ítélték és kivégezték.

Kína semlegessége.

London, március 21.

Tiencsinből táviratozzák, hogy a kínai lakosság között ellenséges hangulat mutatkozik az oroszok iránt és mind nagyobb a valószínűsége annak, hogy Oroszország és Kína között kitör a háború.

TÁVIRATOK.

A macedóniai reformok.

Róma, március 21. A Tribuna a Novoje Vremia bécsi tudósítójának gróf Kapniszt orosz nagykövettel folytatott beszélgetéséről szólván, megjegyzi, hogy annak az eshetőségét, hogy a statusquo megzavartatnék, sem az osztrák-magyar, sem az olasz kormány nem vette tekintetbe, mert a legjobban érdekelt hatalmak soha sem vonták kétségbe a macedóniai kérdés békés megoldhatóságának lehetőségét. Minden ezzel ellentétes állítás képzelődő politikusok titkos reménykedéseiből eredhet, de a tényeknek nem felel meg.

TÁRSADALOM.

Magyar ipar.

Budapest, március 21.

Számos bajaink között nagyon jelentékeny baj az is, hogy pénzünk nagy részét külföldi, gyakran selejtes iparcikkre költjük. Sokat irunk, még többet beszélünk erről. A szó elhangzik, az írást elfelejtjük és maradunk továbbra is jó fejtehenre az osztrák iparosoknak.

Mint mindenben, úgy ebben is, harminc esztendő óta — az államtól várjuk az üdvözítő malasztot. Legfeljebb még az önálló vámterületre gondolunk. Emellett agitálunk. Végül erőt vesz rajtunk a derék Pató Pál világbölcsésége: *ejh, ráérünk arra még.*

Vizsgálódjunk csak egy kicsit. Nézzük meg azokat a törekvéseket és sarkalatos hibákat, melyek ipari fejlődésünket hátráltatják. Ha felismertük ezeket, majd orvosoljuk is talán.

Legnagyobb hiba, hogy nagyon drágán termelünk. Természetes tehát, hogy az önálló vámterület azért is szükséges, hogy addig még olcsóbbá tehetjük ipari termelésünket, védelmet nyújtson. Be kell ezt látni minden egészséges elmének és teljes erővel kell folytatni a küzdelmet az önálló vámterületért. De miért termelünk sokkal drágábban? Először azért, mert kicsinyes eszközökkel, gyakran drága kölcsönpénzzel dolgozunk. Továbbá azért, mert a megélhetés, különösen a magasra felelőztelt fogyasztási és egyéb adók folytán igen drága és igen nehéz. Harmadszor azért, mert ipari termelésünknek nincs meg a bizonyos piaca.

Nem elég hát csupán az önálló vámterület. Küzdeni kell az adók leszállítása és arányosítása mellett. Piacot és olcsóbb tőkét is kell teremtenünk iparunk számára. Az adók leszállítása csak hosszabb küzdelem után fog sikerülni. Addig se üljünk összetett kezekkel. Teremtjük a piacot és a pénzt. Teremtjük meg pedig lehetőleg a magunk erejéből. Ne várjunk a külföldre és ne eskedeljünk folyton kormánysegélyért.

Első szükséglet, hogy a magunk lábára álljunk. Két dolog kell ehhez. Bátorság és önbizalom. Sajnos, mindkettőből kevés van szegény magyarnak. Természetes ez, egyrészt, mert nagyon szegények vagyunk. Másrészt meg mivel harminc esztendő óta egyebet se hallunk, mint *«kis nemzet vagyunk, ne merjünk semmit, ne kockáztassuk azt árkeveset is, amink van.»* A nagy szegénység és kicsiségünk folytonos hangoztatása, nagyon lefokozta az egykor híres magyar bátorságot. Nagyon is elvesztette önállóságunkat. Nos, ha magunk egyénenként gyöngék vagyunk: *szövetkezzünk.* Ez tette nagygyá Anglia iparát. Ez segített talpra nálunk is számos mármár tönkre jutott községet és családot.

Tudnunk kell, hogy külföldi tőke és az azzal nyakunkra jövő nagykalapos és vörösnyakkendős világmegváltó: magyarul cucilista, csak még jobban kiélni kíván bennünket. Ne áhitozzunk hát utánuk. A derék Osztrák-Magyar-Bank-ba se

vessük bizalmunkat. Hiszen hónapok óta olyan alacsony kamatlába volt a bank pénzének, mint még soha. Ennek azonban a magyar nemzet legkisebb hasznát se látta. Pénze ennek a derék és mindenfelé szabadalmakat élvező banknak csak a kiváltságosak számára van.

Mit csináljunk, hova forduljunk hát, hogy ölbe tett kézzel ne nézzük az idők folyását? Ismerjük meg és okuljunk a jó példán és az eddig elért sikereken. Keressen pénzt a törekvő iparos a jó *hitelszövetkezetekben.* A *hitelszövetkezetek már több helyen segítettek.* Áldásos működést fejtettek ki és azzal is elősegítették az ipari fejlődést, hogy szakcsoportokban tömörítve a kisiparosokat, lehetővé tették, hogy raktárakat teremtsenek, nagyobb vállalatokba fogjanak és így a nagyipar előnyeit a maguk számára megszerezzék.

Szolgálók mindjárt példákkal. Lássuk meg mindenki, hogy amit elmondtam, nem csupán szóbeszéd. Horváth János adatai szerint a *budapesti asztalosok szövetkezete* 1901-ben 250.000 korona forgalmat ért el, az 1902-ki év eredménye pedig már közel járt az 500.000 koronához. A *cipészek szövetkezete* 1901-ben 42.568 korona munkabért fizetett ki, 80 tagot látott el munkával és 120—140 munkást foglalkoztatott. Igen szép hasznos eredményt ért el a *szabók szövetkezete* is, különösen a hatóságok részére történt szállításokkal.

Az *ujpesti ipartestületi hitelszövetkezet* építő-iparos tagjai az 1902. évben építették az állami polgári és elemi iskolákat Ujpesten. Ezzel 30.000 korona forgalmat értek el. Ezek az eredmények azt hiszem, elég sikert bizonyítanak. Fontos ez a siker és eredmény, különösen akkor, ha elgondoljuk, hogy ezek a szövetkezetek még mind igen fiatalok és így még a kezdet nehézségeivel küzdenek. De nem szabad figyelem kívül hagynunk az ilyen szövetkezetek erkölcsi sikerét sem. A széthúzó és egymással igen gyakran áldatlanul versengő iparosokat szervezetten együtt munkálkodó, egy közös célért lelkesedő érdektársakká alakítják át. Milyen érezhető lesz ez az erkölcsi előny, ha az ilyen kezdetleges iparszövetkezetek számban és vagyonban megerősödve és meggyarapodva, *képesek lesznek könyvtárakat berendezni, szaktanfolyamokat nyitni, olvasó-termekeket fenntartani.* Gondoljunk meg csak, hogy mindig kellően és egészen alapon szervezve, *mennyire fogja ez emelni az általános erkölcsi és értelmi színvonalat.* Mily biztos forrása lesz az általános jólétnek. Nagyon anyagi, erkölcsi és értelmi tőke mellett pedig egészen bizonyosan megjön a szükséges polgári bátorság és nemes önbizalom.

Csodálatos, hogy nálunk a sajtó és a társadalom egyrésze, amellyel, hogy folyton áhítja a magyar ipar föllendülését, mégis mily ádáz harcot folytat a szövetkezés ellen. Pedig hogy ez mennyire helytelen, meggyőződhetik róla mindenki, ha a Hangya, a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, a Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezeteinek és a már említett ipari szövetkezeteknek eredményeit vizsgálja. Nagyon jó szolgálatot tesznek hát népünknek, ha ezt az áldatlan harcot ellensúlyozandó, a szövetkezésben rejlő igazi erőt felismeri és magunk javára felhasználni megtanítjuk.

Eppen ilyen hasznos szolgálat, sőt kötelesség a kormány, az államhivatalok, a közművelődési egyesületek, vármegyék, városok, községek, bankok részéről, ha minden szükségleteiket hazai forrásból szerzik be. Legyen résen a magyar iparos-osztály és tegyen meg a maga körében is minden lehetőt, hogy az állam és társadalom, egyesek és intézetek ismerjék kötelességüknek a becsületes és versenyképes magyar ipart támogatni és ezáltal az annyira szükséges piacot megteremteni.

Azzal az ábránddal pedig hagyjunk fel, hogy ha ölbe tett kézzel folyton csak hazafias szövegeket hangoztatunk, iparunk majd valamelyes csoda segítségével fölvirágozik. Ebből ugyan meg nem élünk. Hirlapi cikkek, bankettek, védegyletek, hogy mit érnek, azt már tapasztalhattuk. Még Kossuth Lajos hatalmas ereje sem volt képes ilyenekkel tartós sikert elérni. Ne szavaljunk hát, hanem dolgozzunk.

Tóthváradai Kornis Elemér.

Előfizetési fölhívás!

1904. évi április hó 1-ével új előfizetést nyitunk a *Magyarságra*, miért is kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végén lejár, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Lakhelyüket változtató t. előfizetőinket pedig az új lakhely bejelentésére kérjük.

T. előfizetőinknek ezentúl is megküldjük vasárnaponként rendes heti szépirodalmi mellékletünket a

Magyar Családot,

mely hivatva van szórakoztató és tanulságos elbeszéléseivel és költeményeivel e lap közönségét még szívesebben összekötésbe hozni kedvelt lapjával.

Kedvezményes előfizetési áron küldjük t. előfizetőinknek az

Urambátyám

egyetlen magyar társadalmi élelaptop, melyet t. előfizetőink 4 korona helyett 3 korona negyed évi előfizetési díjért kapnak és a

Budapesti Bazár

magas irodalmi színvonalu, dus tartalmu, legolcsóbb magyar modern divatlapot 1.50 K helyett 1.30 K negyedévi előfizetési díj mellett.

A «Magyarság» előfizetési árai:

Helyben:

Vidékre:

Egy óra	1.—K.	Egy óra	1.20 K.
Negyedévre	3.—«	Negyedévre	3.60 «
Félévre	6.—«	Félévre	7.—«
Egész évre	12.—«	Egész évre	14.—«

Az *Urambátyámra* és a *Budapesti Bazárra* előfizetni a *Magyarság* postautalványán is lehet. Mutatványszámot megismerés céljából kívánatra készséggel küldünk.

Kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek a lap elkésve érkezik vagy rendetlenül kézbesítettik, bennünket értesíteni sziveskedjenek, hogy megfelelően intézkedhessünk.

Tisztelettel

a «Magyarság» kiadóhivatala

NAPIHIREK.

A Kossuth-gyászünnepe.

Budapest, március 21.

Lélekemelően, egész kegyeletével ünnepelte meg vasárnap az ifjuság, a polgárság és a főváros egész közönsége a szomorú napot, Kossuth Lajos halálának tizedik évfordulóját. A fővárosi ünnepség négy részből állott: istentiszteletből, az ifjuság matinéből, a gyászmenet és temetői ünnepből s végül az ifjuság Kossuth-serlegavató lakomájából.

Az ünnepségek a Deák-téri evangélikus templomban rendezett gyászistentisztelettel kezdődtek. Az istentiszteleten jelen volt számos országgyűlési képviselő, fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, továbbá ott voltak a vármegyék és városok képviselői, az öreg 48-as honvédek, a Kossuth Lajos Női Kör tagjai, a budapesti és a vidéki főiskolai ifjuság. Az istentisztelet Szózatokkal kezdődött, amelyet az egész gyülekezet állva énekelt végig és utána Horváth Sándor lelkész mondott emlékedett szellemű beszédet. A gyönyörű beszéd után, amely mindenkit mélyen meghatótt, a kóruson ismét megszólalt az orgona, a közönség felállt és elénekelt a Himnuszt. Ezzel véget ért az istentisztelet. A templomból a fővárosi Vigadó nagy termébe vonult át az ifjuság és ünneplő közönség, mely a szorongásig megtöltött minden helyet. Az itt rendezett matinen *Rákay* László orsz. képviselő diszmagyarban, az öreg 48-as

honvédek között nagy hatással szavalt el prologusát. Utána *Márkus* Emma, a Nemzeti Színház művésznője lépett az emelvényre s az ő nagy művészetével szavalt el *Abrányi* Emil: Kossuth koszorúja című költeményét. Zugó, szünni nem akaró taps kísérte a gyönyörű költeményt, amely után *Hock* János orsz. képviselő lépett az emelvényre és ismert ékesszólásával nagyhatású beszédet mondott. Hűen ecsetelte Kossuth nagy tetteit és mély érzéssel festette azt a gyászt, amely elvesztése fölött ezt az egész nemzetet betöltte. A szónok beszédét többször percekig tartó lelkes tapsal és éljenzéssel szakították félbe. Majd a dalárda éneke után *Maróthy* Margit, a Magyar Színház művésznője gyászmagyar ruhában előbb elszavalt a Gyökössy Endrénének, az ifjuság fiatal poétájának «Kossuth katonája» című szép költeményét. A taps csillapulta után még a «Ponjatoszki», «Világosi gyászdal» és az «Emigránsok dala» című verseket mondta el. Most az ifjuság szónokának, *Altha* Tibor joghallgatónak, lelkes beszéde következett, mely nagy tetszést aratott. *Farkas* Jenő és *Jaskó* Gyula tárogatóskeltőse után a dalárda a Rákóczi indulóval fejezte be a hatalmas és szép műsort.

A gyászmenet délután két órakor indult meg az Egyetem-térről a temetőbe. Elsőnek a függetlenségi és 48-as párt tagjai érkeztek ki a temetőbe az ősz tisztelheteli elnök, *Thaly* Kálmán vezetésével. *Kacs-Kovics* Géza a párt szónoka magvas és megható szép beszédben fejezte ki a párt háláját a halhatatlan szellem iránt. Utána *Thaly* Kálmán mondott köszönetet a párt szónokának és egyben néhány meleg szóval *Bakonyi* Samuval egyetemben letette Debrecen város koszorúját a sírra. A szegedi függetlenségi párt koszorúját *Pölcner* Jenő képviselő helyezte le néhány szóval. Mire a függetlenségi képviselők lerótták a kegyelet adóját, megérkezett az ifjuság és polgárság hatalmas és mérhetetlen hosszúságú menete. *Borabás* Béla országgyűlési képviselő beszéde után *Altha* Armand orvosianhallgató nagy hatást kelte szavalt *Kató* József kolozsvári jogszigorló pályaverses szép ódáját. Majd *Szecska* György szavalt alkalmi költeményét, miután *Sántha* Mihály bölcseztanhallgató letette le formás beszéd kíséretében a budapesti egyetemi ifjuság koszorúját. Majd a vidéki ifjuság küldöttel koszorúzták meg a sírt. A *Kossuth-serleg* felavatása este történt a Vigadóban az egyetemi ifjuság által rendezett lakomán, melyen a vidéki városok közül is többen képviseltették magukat. Az ünnepély a Himnusszal kezdődött. Ezután *Kovács* János István egyetemi hallgató elmondotta tüzés lelkesedéssel ünnepi beszédét, melyben esküre szólította fel az ifjuságot. Az ifjuság utána mondta az esküt s aztán sorra következtek az ifjusági egyesületek képviselői, akik egyenként, az egyesületük és iskolájuk ifjuságának nevében letették az esküt a Kossuth-serlegre. A Kossuth-serleg magas aranyserleg Kossuth Lajos álló szobrával és a monogrammjával, valamint a következő felirattal: «1802—1894» és a Kossuth címerrel. A serleg évenként más-más főiskola tula donába fog mindig átmenni. A Himnus és a Kossuth-nóta hangjai mellett osztott szét az ünneplő ifjuság éjjel után.

(Nyilatkozat.) A következő sorok közzétételére kértek föl bennünket:

Schlesinger és *Polakovits*knak. A «Délvidék veszedelme» című cikksorozatomban keretében foglalkozva azon okokkal, amelyek Torontó megye gazdasági romlását és általános súlyedését vontak maguk után, néhány adat elsorolásával, bizonyítottam, hogy abban a kilenvenes években üzött gabonaelővételek, értsd: *gabonauzorsorának* nagy része van. A gabonaelővételi üzletekben pedig a *Schlesinger* és *Polakovits* cég vivott ki magának oroszánrészt. Nagyon fáj ez a felelevenítés az igen tisztelt cégnek. Nem is késnek kirohanni a tőlük telhető minősülhetlen modorban az ösmeretlen cikkiró ellen. No hát nem akarok ismeretlen maradni. A gabonauzorsora terén mi ugyis régi ismerősök vagyunk. Alulírott, a mostani cikk írója, amikor 1898-ban a délvidéki gabonauzorsort lelepleztem, sokkalta vastagabb dolgokat vagdosztam a *Schlesinger* és *Polakovits*ek fejébe. Azonban sajnos *sajtópörtl ellenem nem indítottak*. Ők tudják legjobban miért. Most ellenben, alig reprodukálható szavakkal *sajtópörral* fenyegetőznek. Nos, lássuk a medvét. Lássuk azt a *sajtópörtl*. Majd magam is indítok

sajtópörtl. Mert *Schlesinger* és *Polakovits*ek, az önök nyilatkozatából eszem ágában sincs lovagias affért csinálni. A büntető bíróság majd leszámol önökkel.

Fülep Jenő György,
a «Hazánk» belmunkatársa

(Időjárás.) A minimális levegőnyomás az északi tengeren, a maximális pedig Oroszországon van. Európában az idő hűvös és számbavehető csapadék Romániában meg Dél-Oroszországban fordult elő.

Hazánkban a hőmérséklet erősen leszállt és az egész országra kiterjedő éjjeli fagy az északi és keleti részeken többnyire — 5 C. foknál erősebb volt. Erdélyben havazott, még pedig a délkeleti részén jelentékeny mennyiségben.

Jóslat:

Egyelőre még erős éjjeli lehülés várható, elvéve némi csapadékkal, későbbi hőemelkedés valószínű.

Hőmérséklet: + 5 C. fok.

(Vilmos császár utazása.) Gibraltárból táviratozzák: A kormányzó házban tegnap adott lakomán *Vilmos* császár *Edvárd* király egészségére ürítette poharát, mire a kormányzó a császárt éltette. Ebéd után a császár az itteni társaság számos tagját fogadta. A városban sok épületet kivilágítottak. — Mint a római lapok jelentik, *Vilmos* császár e hónap huszonnegyedikén érkezik Nápolyba és a «Hohenzollern» yachton négy napon át cirkálótakat fog tenni és naponta visszatér Nápolyba. E hónap 26-ikán *Viktor* *Emmanuel* király *Nápolyban* találkozni fog *Vilmos* császárral.

(Góró Lajos meghalt.) *Góró* Lajos, az ismert illusztrátor hosszas betegség után életének 39. évében Budapesten elhunyt.

(A herceggímás állapota.) A herceggímás állapotában, mint örömmel értesülünk, oly tartós és rohamos a javulás, hogy rövid idő alatt egészsége teljesen helyre áll. *Vaszary* Kolos bíboros herceggímás ma már korán elhagyta az ágyat és sétálgatott termeiben.

(Keresztelő az uralkodóházban.) Bécsben szombaton délután keresztelték meg *Illes* pármái herceg és *Mária Anna* páduai hercegnő leánykáját. Az újszülött a *Mária Antoinette* Erzsébet nevet kapta. A keresztelő után a főhercegi párnál reggeli volt.

(Az olmtüzi érseki vikárius.) Olmtüzből jelentik: A székeskáptalan nagy többséggel *Weintich* kanonokot választotta meg érseki vikáriussá.

(A Mihályi-család gyásza.) Egész Mára-maros vármegye impozáns részvéte kísérte utolsó útján a psai *Mihályi* Péterné urnót, *Mihályi* Péter országgyűlési képviselő feleségét, *Mihályi* Flórent máramarosszigeti ügyvéd, *Mihályi* Gábor főszolgabíró és *Mihályi* Péter édes anyját, akinek haláláról röviden már hírt adtunk. Az elhunyt urnó dunántúli törzsköcs magyar családnak volt a sarjadéka; életében hősiessé-lelkel, művészi szeretetreméltósággal, nagy méltósággal és olykor a magyar nagyszonyok legendás mártír-türelmével vitte azt a szerepet, amelyet végzete — a máramarosi különleges viszonyok mellett — számára kijelölt. Leányával, *Zsófikával*, nagy buzgalommal felkarolta a szőnyegszövő román háziipart, amivel sok szegény román családnak állandó foglalkozást szerzett. Két év előtt, a máramarosszigeti kiállításán méltó feltűnést keltett a *Mihályi*-család hölgytagjai által készített óriási oltárszönyeg, mely ma a balászfalvi érseki székesegyháznak művészi látványosság. A psai *Mihályi* Viktor titkos tanácsos, balászfalvi érsek sógornőjét gyászolja a boldogult urnóban.

(Gróf Apponyi Albert Fiumében.) A nemzetközi tengerjogi egyesület magyar csoportja vasárnap délelőtt tartotta meg Fiumében II-ik évi rendes közgyűlését a tagok és a város intelligenciájának nagyszámu részvétele mellett. A közgyűlésnek nagy fényt kölcsönzött gróf Apponyi Albertnek jelenléte, aki — mint a csoport elnöke — személyesen vezette a köz-

A legjobb, legmegbízhatóbb gazdasági és kerti veteménymagvak beszerzésére ajánljuk

GOMBÁS JENŐ (ezelőtt NÖTHLING VILMOS) magkereskedését

BUDAPESTEN, Kálvin-tér. * Árjegyzék ingyen és bérmentve.

gyűlést, valamint ő elnököl a közgyűlést megelőzőleg tartott igazgatósági ülésen is. Gróf Apponyi Albert egész fiúmei tartózkodása alatt állandó ünneplés tárgya volt és a város lakossága társadalomkülönbség nélkül szimpátiájának adott minden egyes alkalommal kifejezést, mikor a kiváló államférfi valahol megjelent. Megjelenésének első percétől kezdve megnyerte a közönség rokonszenvét, az iránta táplált tisztelet pedig valóságos lelkesedéssé fokozódott, midőn Apponyi Albert szónoki képességét a város lakosságának olasz nyelven is bemutatta. Mindenként meglepett a tiszta, hibátlan szókicézés, amelyvel egy a kormányzó által tiszteletére adott ebéden pohárköszöntőjét mind pedig elnöki minőségében a tengerparti egyesület tanácskozásai alatt mondott olasz beszédeit előadta. Hazafias lelkesedéssel előadott felszólalásainak közjogi vonatkozásait pedig általános figyelem, később pedig taps és helyeslés kísérte. Hogy mennyire hasznos szolgálatot tett gróf Apponyi Albert a magyar állameszmének rövid fiúmei szereplése alatt, mi sem bizonyítja jobban, mint a város számottevő polgárainak kijelentései, hogy nagyon sajnálják, hogy gróf Apponyi Albert nem volt néhány évig kormányzója Fiumének, mert akkor Fiume ma már teljesen magyar érzelmi lenne.

— (Egyházkerületi közgyűlés.) A dunamelléki evangélikus református egyházkerület ma délelőtt kezdte meg közgyűlését Darányi Ignác és Baksay Sándor, az új püspök elnöke alatt. Darányi Ignác a napirend előtt melegen köszöntötte elnöktársát, Baksay Sándort, ki ma foglalta el első ízben az egyházi elnökség székét. Ezután dr. Vécsey Tamás világi főjegyző állott fel szólásra s ékesszóló beszédben tolmácsolta a kerület érzelmeit az új püspökkel szemben. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után fölállott Baksay Sándor s kifejtette programját.

Egyetlen egyházunk helyzetére gondolok — így mondta. Egyházunk sokkal inkább, mint bármely más egyház, egy a magyar nemzettel. Multja, céljai, jövője, reményei, létfeltételei azonosak, amidőn magunknak és egyházunknak szolgálunk, ugyanakkor az államnak, határozottabban nemzetünknek tesszük szolgálatot. Régebben mindez figyelembe sem volt véve. Noha törvényes gyermek, édes fiú, szolgált a maga kenyerén, napszám nélkül, még csak amiatt se zúgolódva, hogy azok, akik távolról nézték az ő veritékezését s csak szüretelni jöttek, egész napszámot és hízalt tulkot kaptak. O panasz nélkül nézte ezt s ha olvior feljajdult, — nem irigységből, csak annyit kért: Ne bántás! Kész holdosság volt neki a szenvedés hiánya. Most várna és vár egy kis szegletet az ősi kurián, hová halálát építhesse; egy tenyérnyi földet, hol kenyerét megtalálhassa; egy kis polyvát valahára téglavetéséhez; helyet az atyai asztalnál. Képek nélkül szólva: — egyenjogúságot, kiadását a köteles résznek, mely a leghátlatlanabb fiut is megilleti s amelyet a legmeghántottabb vagy legkegyetlenebb atya sem tagadhat meg.

A beszédet percekig tartó, saját taps és éljenzés követte s a közgyűlés nyomban elhatározta, hogy a püspök székfoglalóját, Vécsey Tamás fűzőlő szavaival együtt kinyomatja. Ezután áttértek a napirendre, amelynek során Vécsey Tamás jelentette, hogy Szilády Aron egyházi főjegyző lemondott e tisztségéről. A közgyűlés mely sajnálkozással és Szilády érdemeinek igaz méltánylásával vette tudomásul a lemondást s gondoskodott az új egyházi főjegyző választása iránt. Végül Hamar István terjesztette elő a theologiai választmány jelentését.

A közgyűlést holnap folytatják.

— (Baksay Sándor beiktatása.) A Kálvin-téri református templomban tegnap délután iktatták be a dunamelléki egyház új püspökét, Baksay Sándort. A templom ez alkalomból ínyes közönséggel telt meg, amelynek soráiban nemcsak a protestáns egyházak vezetőférfiai, hanem politikai, irodalmi és társadalmi életünk sok kitűnősége is megjelent. Ott voltak gróf Tisza István miniszterelnök, Berzeviczy, Tollán és Cseh Ervin miniszterek, továbbá báró Bánffy Dezső, Hegdűs Sándor és Darányi Ignác főgondnokok és a protestáns püspöki kar teljes számban.

— (A Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete.) március 24-én (csütörtökön) este hat órakor az egyesület helyiségében (VIII. ker., Esterházy-utca 4. szám alatti saját palota) választmányi ülést tart.

— (Wittek Irma temetése.) Wittek Irmát, az óbuda-ujlaki női ipariskola tűzkatasztrófájának szerencsétlen áldozatát, aki szombaton este meghalt, vasárnap délután félnégy órakor temették el a Margit-kórházból impozáns részvét mellett. Holttestét fehér koporsóban helyezték el, amelyet diszesen ravataloztak fel a kórház halottas házában.

— (Lövő dözvő tüntetők.) A vasárnap, különben méltóságos lefolyású Kossuth-gyásznap sem maradhatott el kellemetlen jelenetek nélkül. Ismét szerepelni vágytak a szocialisták, megrontására törekedve az ünnepi hangulatnak. Kis bójja, hogy vér is nem folyt.

A temetői gyászbeszéd végével a rengeteg tömeg a Teleki-tér felé vonult, ahol lassan-lassan eloszlott. Nagy részük a Tisza Kálmán-téren keresztül akart kijutni a Kerepesi-útra, de annyian voltak, hogy elakadtak. Egy fiatal rendőrfelügyelő Viktor Elek oszlásra szólította fel a tömeget, amire éktelen lármát adott a felelet. A felügyelő a rendőreit vezényelte a nép ellen. Hirtelen három lövés dördült el. Valaki elsütötte a pisztolyát, de szerencsére senkit sem talált. A rendőrök a tömegre vetették magukat. Az emberek futásnak eredtek. Két tüntető szocialistát a rendőrök lefogtak s egy kapu alatt akarták őket megrögzíteni. Összeverődött egy nagyobb tömeg, amely a letartóztatottakat ki akarta szabadítani a rendőrök kezei közül. A tüntetők erre kivonultak a Kerepesi-útra, befordultak a Miksa-utcaba s több ablakot vertek be. Itt Bossányi felügyelő állította helyre a rendet. Egy kisebb csoport eljutott a Nemzeti Színház elé s miután több ablakot bevert, csakhamar eloszlott.

x Gazdák, ha nagy terméshez akarnak jutni, Mauthner-t-tele magvakat vessenek. Idei főfőjegyző-két, mely 226 oldalra terjed. Mauthner Ödöné, és kir. udvari magkereskedése Budapesten, Rottenbiller-utca 33. szám, mindenkinek kívánatra ingyen készségrrel megküldi.

II. x Az ipar csodája mindig az volt, ha az ipartermek oly olcsó árban kerül forgalomba, hogyha az feltűnést kelt. Egy ilyen csodát teremtett meg mostan az Országos Posttársaságkivitelű Áruház az az, hogy 5 forintért értékesíti az ország bármely részében a legnagyobb férföltönyre elegendő finom posztót vagy kampan-szövetet, fekete, sötétkék, barna, szürke és drapp színekben. Ezt a szinte hihetetlen olcsó árt úgy tudta megteremtetni, hogy egy posztógyárosnak pénzre volt szüksége s minden készletét adta el neki oly olcsón, hogy a vételár alig fedezte az előállítás költséget, amit bizonyít, hogy egy rövid idő alatt pár száz utánrendelést és körülbelül száz elismerő levelet kapott az ország minden részéből, ajánlatos tehát a nagyközönségnek, hogy minél sürgetőbbben rendeljen meg ezen finom posztóból néhány öltönyre való, mert a készlet előreláthatólag nem tart sokáig. Megrendeléseket utánvét mellett eszközöl az Országos Posttársaságkivitelű Áruház (Budapest, VII/VI. ker. Rottenbiller-utca 4—b szám). Két férfiruhára való rendelésnél a postaköltséget a cég fizeti. Mintákat a nagy forgalom miatt nem küldhet.

NYILTÉR. *)

Vérgyógyítás.

Hemopatia.

Ezen új, eredeti gyógy mód rendkívüli sikerrel tesz alkalmasa köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, bel- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen 12 év óta ki lett próbátva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógy mód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

dr. Kovács J.

egyetemi orvostudornak (Hemopatia) rendelő intézete van Budapest, V., Váci-körut 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—12-ig és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszó

Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéze betegnek legbiztosabb gyógy módja.

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tantolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-g.

* A rovat kiadóitóltekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Ez Országos Központi Hitelszövetkezet gabonarakar-tár-szövetkezetei. A hitelszövetkezetek március 16-iki kongresszusán jórésben inkább az iparosságot érdeklő tárgyak voltak napirenden. Egész váratlanul történt, mint kitűnő lap-társunk, a *Köztelek* írja, hogy a kongresszuson előkerült a *gabonarakar-tár-szövetkezetek ügve* is s ez alkalommal érdekes, a gabonarakar-tár-szövetkezetek fejlődésére bizonyára nagy kihatással bíró kijelentéseket tett Seidl Ambrus, a központ érdemes vezérigazgatója. Dr. Horváth Jánosnak az ipari szövetkezetek közhatósági és katonai szállításairól tartott nagyérdemű előadása után megindult vitában Kögl Béla, az Écskai Hitel- és Gabonarakar-tár-szövetkezet elnökgazgatója engedelmet kért a kongresszustól, hogy előterjesztesse azokat a kívánságokat, amelyeket a *gyakorlat* a magtárszövetkezetek fejlődésének alapfeltételül jelölt ki. Ilyenek: magtárkezelőül csakis ahhoz értő, kellőleg kiképzett egyének alkalmaztatásának, gondoskodni kell arról, hogy a gyakorlati ismereteket valami módon ezek elsajátíthatassák; szükséges ezenkívül, hogy a központ a magtárszövetkezetek működésének ellenőrzésére s irányítására hozzáértő ellenőröket alkalmazzon; szervezzen a központ *kereskedelmi osztályt*, amelynek feladata a vidéki magtárszövetkezetekben felhalmozódó gabonakészletek értékesítéséről gondoskodni. Kívánatos ezenkívül, hogy a magtárszövetkezetek ugyanoly vasuti szállítási kedvezményeket élvezzenek, mint a nagy közraktárak; végül tartalmazza fel a központ a vidéki szövetkezeti központokat, hogy a magtárak részére szükséges pénzt ezek folyósítsák, miáltal azoknak a szükséges összegek bármikor rendelkezésre állhatnak. Seidl Ambrus, az O. K. H. Sz. vezérigazgatója nyomban válaszolt a felszólalásra. Kijelentette, hogy a *központi ellenőrzés szervezetén a kormány egyetértésével most dolgoznak s rövid idő múlva meg is fogják valósítani*. Ami az *értékesítő* osztály szervezetét illeti, rendkívül nagy nehézségekbe ütközik s előre láthatólag egy *külföldi nagy gabonakereskedő központ* felállítása lesz a megoldás, amely egyaránt foglalkoztatja már hosszabb idő óta egy a központ vezetőit, mint pedig a kormányköröket. Igéretet tett, hogy újabb szorgos tanulmány tárgyává teszi a kérdést. Lépéseket tesz a központ az iránt is, hogy a magtár szövetkezetek, épp úgy, mint egyes közraktárak, megkaphassák a reexpedicionális kedvezményt, esetleg más szállítási díjmérséklést is. Az utolsó kívánság teljesülését pedig készségrrel helyezte kilátásba, sőt, úgy mint eddig, az ellen sincs a központnak kifogása, hogy ha az egyes szövetkezetek más kedvező pénzlöröráshoz jutnak, azt igénybe ne vegyék.

A szervezkedő gazdák. A földmívelésügyi miniszter a *parjaskéri* és *lőszentpáli* gazdák szövettségének, ugyszintén az *alsólovasi* gazdakör alapszabályait bemutatási záradékkal ellátta.

Allatkivitelés Liptóban. Liptó-Szent-Miklóson — mint onnan írják — e héten folyt le a Liptómezei Gazdasági Egyesület által rendezett *lo- és szarvas-marhokivitelés*. A földbirtokosok nagyon szép állatokat állítottak ki és a földmívelésügyi miniszter segítségével létesített díjakat kiosztották.

Munkások védelme a tüdővész ellen. A Magyar Közgazdasági Társaság március 24-én esti 6 órakor a Társaság új helyiségében (IV., Ferenciek-tére 4. sz. földemelet 16.) ülést tart, amelynek tárgya: *Szeged-Maszák* Elemér dr. előadása: „A munkásvédelem feladatai a tuberkulózisellenes küzdelemben”.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Baza mérsékelt kínálat és ugyanoly vételkedv mellett elkelt ca. 16.000 métermáza jól tartott áron.

Készáru-üzlet.

Baza:
Tiszavilági 200 mm. 79-5 k. 8.72-5 korona, 100 mm. 80 k. 8.72-5 korona, 200 mm. 80 k. 8.67-5 korona, 300 mm. 79 k. 8.67-5 korona, 200 mm. 79 k. 8.67-5 korona, 100 mm. 79 k. 8.60 korona.
Makói: 800 mm. 77-5 k. 8.40 korona.
Fejérmegyei: 10000 mm. 77 k. 8.32-5 korona.
Pestmegyei vidéki: 200 mm. 79-5 k. 8.52 korona, 300 mm. 79 k. 8.50 korona, 300 mm. 78-5 k. 8.42-5 korona.

Harlai: 800 mm. 78.5 k. 8.60 korona.
Bécskai: 200 mm. 77.5 k. 8.52.5 korona.
Bécsági: 4070 mm. 76.7 k. 8.25 korona.
O-becsei: 1600 mm. 77 k. 8.40 korona.
Dunai: 530 mm. 76 k. 8.17.5 korona.
Raktárúru: 1000 mm. 77 k. 8.20 korona.
Zab: 200 mm. 5.77.5 korona. 100 mm. 5.77.5 korona. 100 mm. 5.72.5 korona, 100 mm. 5.50 korona.
Lóhere: 100 mm. 60.— korona.

Érték-tőzsde.

Az osztrák járadék kibocsátás a belpolitikai helyzet egyéb kedvező híreit a börzék nagy megnyugvással fogadták. Az irányzat ennél fogva már az előtőzsdén szilárd volt, mérsékelt üzlet mellett. A déli tőzsdén kevés volt az üzlet és az irányzat ennél fogva gyengült.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Osztrák hitel	645.—	644.50	645.25	—
Nagyar hitel	764.50	765.—	765.—	—
Leszámitolóbank	455.—	455.—	455.—	—
Jelzálogbank részv.	518.—	518.—	518.—	—
Rimamurányi	478.50	478.50	—	—
Államvasut	639.—	640.—	640.—	—
Városi villamos	320.—	320.—	320.—	—
Budapesti Közfűti	586.—	586.—	586.—	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	644.25	—	—	—
Nagyar hitelrészv.	764.—	—	—	—
Leszámitolóbank	455.—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	518.—	—	—	—
Rimamurányi	478.—	—	—	—
Államvasut	640.—	—	—	—
Városi villamos	320.—	—	—	—
Budapesti Közfűti	586.—	—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

Bestiola.

Jules Maretie után: **Horráth Imre.** (1)

Boldog diákkoromban történt. Egyik tanárom ebédre invitált és én szörnyen unatkoztam.

Bezárva? Kérdezi talán valaki tőlem. És vajon miért? Már nem emlékszem reá mert — sajnos! — nem tegnaptól datálódik. Régen volt biz az. Nagyon valószínű, hogy igazságtalanul zárták rám az ajtót. Kérdezzenek csak meg egy diákot, akit valaha bezártak, nem ezt mondja-e?

Szóval: be voltam zárva és Virgiliust fordítottam. Gyakran megesezt velem, hogy latin dolgozataim nem készültek el a rendes időre. Most is ezzel kellett győtrődnöm. A második könyvnél tartottam. Megállottam, elgondoltam s ezen elmélkedésem egyre jobban meggyőzött arról, hogy állapotom egyáltalában nem irigylésre méltó.

Gyönyörű szép idő volt, félig kinyitott ablakomon keresztül büszkén nézett be hozzám a nap; úgy látszik, mintha ragyogó sugaraival boszantani akarna, mi annál jobban dühösített, mert játszópajtásaim vidám kiabálása egész a fülemben hallott.

Szórazokozásul nem volt nálam egyéb, mint Saintine «Picciola» című reményének egy lapja. Csakhogy ezt már százszor is elolvastam. Mi tevő legyek? Nem volt egyéb hátra, minthogy megpróbáljam az alvást.

Lefeküdtem, szemeimet bezártam. A görögök, rómaiak, Aeneas, a feladvány, trójaiak, Didon, Picciola, Carthago, a tanár, a becukás, a szünóra, Anchises atya egyideig lóttak-futottak fejemben, aztán elaludtam. Egy csipés az orromon felriasztott álmomból. Megrázkódtam, de újra elaludtam. Újabb csipés és én megint fölébredtem, ismétlődött az előbbi jelenet. Megint újra és újra kezdődik. Végre teljesen felébredtem s akkor láttam, hogy a csipés egy kis bogártól származik. Egy kis katicabogár volt, mely orromat elysei mezőknek tekintette s egészen otthonosan sétálgatott rajta. Diadallal fogtam el. A kis kópé holtan tetette magát. Az ember ártatlannak hitte volna, úgy elrejtette lábacskaikat. Mily szép volt! Nem tudtam rá megharagudni. Gömhölyű, fényes, pici, fekete feje volt, két sima piros szárnya, melyeket alig észrevehető fekete pettyek díszítettek.

Eleresztettem; azt hitte, visszaverte szabad-

ságát, menekülni akart, de én, a kegyetlen zsarnok, nyomában voltam, hatalmamba kerítettem és ő ismét holtan tetette magát. Miért félt tőlem? Hiszen nem akartam én bántani. Csakhogy a rovarok tudják, hogy az emberek gonoszak és a diákok még gonoszabbak, mint az. Mind jobban érdekelt a kis katicabogár; szép óvatosan letettem a latin füzetemre.

Ugy látszott azonban, hogy éppen nem törődik a görögökkel s a trójaiakkal! Végig járta a dactylusokat, spondeusokat minden félelem s tisztelet nélkül. Legkevésbé sem érdekelt, hogy Didon összegegett, Aeneas elmenekült! Ami nyugtalanította, az elvesztett szabadsága volt, a szép kék ég, lombos fái, árnyas falevelei, szép virágai. A katicabogár nagyon érezte, hogy fogoly. Hát még én!

Szemeimmel követtem őt, elengedtem távozni a papírról, élénken, fűgőn tipegett tovább s már-már azt hitte, hogy szabad. Amde én ott voltam. Néhány lépést tehetett még s én megállítottam futásában. Szabadnak hitte magát s ismét rabbá lett! Lassankint azonban hozzászokott a játékhoz, kevésbé félt tőlem; ide-oda röpködött s mint egy megszeldített veréb, majd kezemre, majd karomra, arcomra szállott.

Nagyon összebarátkoztunk. Elneveztem «fogyotárs»-nak, «kedvencem»-nek, összeszedtem minden tudományomat, hogy méltó nevet adjak neki. Nem találtam. De ime! hirtelen eszembe jut, hogy csak az imént olvastam Saintine regényének egy lapját, melynek címe: «Picciola». Készen voltam a névvel, a kis katicabogárnak Bestiola nevet adtam. Bestiola! Szegény Bestiola! Szegény kis pici bogárka! Azt hiszem, örömkönyveket hullattam.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

SZINHÁZAK.

Kedd, 1904 március 22-én.

M. kir. Operaház.

Hoffmann meséi.

Fantaszikus opera 3 felvonásban, elő- és utójátékkal. Zenéjét szerette: Hoffenbach Jakab. Kezdeté 7 órakor.

Nemzeti színház.

Flirt.

Vígjáték 3 felv. Irtá: Ferenczy Ferenc. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

Katinka grófnő.

Nagy operett 3 felvonásban, előjátékkal. Irtá: Faragó Jenő. Zenéjét szerző: Hűvös Iván. Kezdeté 7 órakor.

Vígyszínház.

Takarodó.

Dráma 4 felvonásban. Irtá: Beyerlein. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

Boris király.

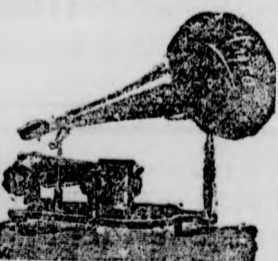
Operett 2 felvonásban. Irtá: Szöllösi Zsigmond. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

Hairé Ben-Ájád hercegnő előadása.

Kezdeté fél 8 órakor.

90 kr. Minden órajavítás arany, ezüst és drágakő beváltás a legmagasabb árban **Schiller Izsó IV., Királyi Pál-utca 12. sz.**

Phonograph!!!

legszebb mulatság, tiszta, szép hanggal, értelmes előadással

Kellner és Steiner

Király-utca 58. szám.

Képviselek kerestöknek.

(206)

Olvasóink figyelmét felhívjuk a KALAP-KIRÁLY

— tavaszi előrangú különlegességeire —

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

3, 4 és 5 koronás különlegességekben elismert specialista. Divatlap küldetik.

Első Magyar Fűzőipar

Budapest, Andrassy-ut 11.

Legnagyobb raktár bel- és külföldi üzökben a legegyszerűbbtől a legfinomabb hivatelig

2 koronától 80 koronáig.

Megrendelések mérték szerint 24 óra alatt. Képes árjegyzéket és mértékulást 2014 tást díjmentesen.

En gros árak, tehát legelőnyös beszerzési forrás

KEMENY ÉS TÁRSA

Betéti-Társaság, kereskedelmi tudakosó-intézet

Alapította ott 1888. Telefon 21—54.

Budapest, Podmaniczky-utca 39. sz.

58 drb csak 58 drb csak 58 drb csak

Senki se mulassza el!

Ezen bámulatos olcsó, I. rendű zománc edényeket beszerezni, 6 fazék, 6 lábos, 1 merőkanál, burgonyatisztító és hámozó, 1 tézstareszelő, 6 pár acél evőeszköz, 6 drb acél evőkanál, 1 tézstametsző, 1 teaszűrő, 1 gyorsfőző, 1 konyhakés, 1 kávé tartó, 1 tej forraló, 1 konyha lámpa, 6 drb acél kávé kanál, 6 pár kávé csésze összesen **58 darab csak 7.50 kr.**

Pénz előleges beküldése ellenében csomagolás díjtalan.

WELLESZ ARTHUR

karlsruhi porcellán és zománc edények nagy raktára.

BUDAPEST, Üllői-ut 41. sz. (Ferenc-körút sarok.)

Olcsó

KÁVÉ ÉS TEA

ÁRAK:

1 kl. Házitartási	frt 1.20
1 " Portorico	" 1.30
1 " Portorico	" 1.50
1 " Kuba (finom)	" 1.70
1 " Kuba (legfinomabb)	" 1.90
1 " Gyöngy (finom)	" 1.50
1 " Nöccen	" 1.40
1 " Nöccen (legfinomabb)	" 1.60
1 " Arany Jáva	" 1.40
1 " Arany Jáva (igen finom)	" 1.60

Különösen ajánlom naponta frissen pörkölt kávéimat

1 kl. Vegyes pörkölt kávé	frt 1.40
1 " Finom pörkölt	" 1.50
1 " Kuba pörkölt	" 1.80

Kávéhoz csomagolható:

1/4 kl. Mandarin cs. kev.	frt 1.60
1/4 " Mandarin cs. kev.	" 1.85
1/4 " Házitartási	" 1.25
1/4 " Házitartási	" 1.65
1 csomag fűszerek	" 1.30

4/2 kilós postazsáknál (melyben több fajta is található) már a vidékre is teljesen bérmentve és címválva küld

Balogh László

kávé- és ten-kivitel üzlete **BUDAPEST.**

Főüzlet és iroda: (209)

VII., Rottenbiller-utca 12. szám.

Kerékpárosok figyelmébe.

Eppen most érkezett

1000 pár pedál, párja frt 1.80, 500 készlet gummi, egy készlet 2 belső 2 külső ut 10.— lámpák, pumpák, nyergek és mindenemű kerékpár és varrogép alkatrészek olcsóbban mint bárnol. Új és használt kerékpárok. Tessék ajánlatot kérni.

Polacsek József és Tsa, Merkur kerékpár és transzportkocsi gyár. VI., Eötvös-u. 37. Iroda és raktár VI., Andrassy-ut 61.

A „HARISNYAKIRÁLY”

Budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a.

Elismert legjobb harisnyák.

Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak.

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

!!! 1903. évi beszerzési kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve. 1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve. 1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve. !!!

Kállai Lajos motortelepe, Budapest, VI., Gyár-u. 50.

Teljes jótállás kitűnő esélésért!!!

A jelenkor legegyszerűbb és legköltségtesebb motorcséplő-készlete.

Gépész nélkül könnyen kezelhetők.

Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek esérébe vételnek.

Ajánlja teljes jótállás mellett **Lenzimoto-rait malom- és Iparüzemre, valamint villamos benzinlokomobil-cséplőkészleteit ket-tős fűtő-szerkezetet**

!! Egyedül létező újdonság!!

Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep.

Külön mezőgazdasági csoportjával: **gőzgépek, malmok, járgányok, cséplők, vető-gépek stb.**

Ezen motorcséplő-készletek felülmúlhatlan kitűnősége felől tudakozódnál lehet:

Báró Kemény József úrnál **Maros-Vemot** (Erdély).
 Sziij Bálint földművelő úrnál **Nagy-Imánd** (Komáromm.).
 Ferenzy György plébános úrnál **Ipolyszalka** (Hontm.).
 Nagy János földművelő úrnál **Belog** (Somogyom). stb. stb.

Legbiztosabb olcsó fizem! Arlegyzék kívánatra bérmentve.

Felhívás!

Van szerencsém a t. uri közönséget értesíteni, hogy külföldi gyapjuszövet bevásárlásomról visszaérkeztem, hol alkalmam volt nagy mennyiségű valódi angol gyapjuszöveteket mérsékelt árárt megvásárolni, ennélfogva készitek mérték után, mintaszerűen berendezett férfiszabó termemben a legfinomabb gyapju szövetekből egy teljes tavaszi férföltönyt

15 forintért

elegánsan elkészítve fekete, sötétkék, barna, drapp vagy szürke színekben.

Miután csak ezen egy szabott ár van, az uri közönség teljes biza ommal tehet egy próbarendelményt régi jó hírnévnek örvendő cégemnél.

Miután előre áthatólag a készlet ezen finom gyapju szövetekből sokáig nem tart, ennélfogva kérem a t. vidéki megrendelő közönséget, hogy az esetleges rendelést minél előbb tegyék meg.

A megrendelések 4-5 nap alatt készülnek el és 10 forint utánvét mellett szállítanak és a tenmaradó 5 forint 3 hónap mu va fizetendő. Ezen fizetési feltételt azért teszem, hogy ezen idő alatt a t. rendelő meggyőződjék a szövet kitűnő minőségéről és az öltönyt tartás elkészítéséről. A rendelésnél kérem a szövet színét megnevezni.

Vidőkre: mértéknek elegendő az alanti mérték-utasítást kitölteni, vagy egy viselt ruha beküldése.

Minták a nagy költség miatt nem küldetnek.

A kabát számára	
Háthossza a gallórvarrástól kezdve	
Ujjhossza a hát ujjavarrásától a manchettségig	
Mellbőség (a mellnyén át) a hóna alatt a mellén és hátán át mérve	
A nadrág számára	
Belső nadrág hossza a lábközvarrástól egészen a cipő sarkáig mérve	Cm
Mellényméreték szükségtelen.	

Lichtmann Sándor

férfiszabómester

BUDAPEST

VII./VI., Rottenbiller-u. 4 B sz.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Hirdetmény.

A részvényesek mai napon tartott közgyűlésének határozata szerint az 1903. évre megállapított osztalék részvényenkint

36 koronával fog folyó évi április 1-től kezdve

az 1904. évi május 1-én esedékes 13. számú szelvénynek beszoigátatása ellenében

Budapesten: a tórsaság pénztáránál,
 Bécsben: a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című intézetnél,
 Berlinben: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél, vagy S. Bleichröder bankháznál,
 Fiumén: a Fiumei Hitelbank részvénytársaságánál,
 M/m. Frankfurtban: a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél

az ezen beváltó-helyeknél szokásos fizetési órák alatt kifizetelni.

A szelvények hátlapjukon címbélyeggel vagy aláírással ellátva, vagy pedig a ok számaít sorszám szerint tartalmazó jelezékek kíséretében nyújtandók be, am hez a szükséges nyomtatványok az emített beváltási helyeken ingyen kaphatók.

Budapest, 1904. évi március 19-én.

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága.

Háztartásokban nélkülözhetetlen

legfinomabb kókuszdió-zsirom, kitűnő főzéshez, sütéshez, teljesen pótol vaját, ludzsirt, disznósirt, ötkilós doboz ára 8 frt 14 krajcár bárhová postab rmen esen küldve 3 forint 50 krajcár utánvétellel. 286-II

KLEIN REGINA TOLCSVA.

Brázay-féle sósborszesz.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Lakásokat

csekély díj mellett közvetít a Fővárosi Lakásközvetítő Kossuth Lajos-u. 16. 286/I

Mindenes

egy keresztény 3 tagu családkhoz kerestetik havi 12 korona fizetéssel. Cim a kiadohivatalban. (23273)

Uj! „Figyelem” Uj!

Légszesz öngyújtók, garantált 10.000 gyújtás; olcsó légszesz- és villanycsillárak, légszesz- és fűtőkályhák bádagos, légszesz, vízvezeték és villanyfelszerelések jutányos áron eszközök **Benedek Hermann** Budapest, üzlet és raktár: Nádor-utca 11., műhely: Eötvös-utca 51. szám.

5 kor.-ért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 darab) kevésbé megsérült, finom, enyhe **pipere-szappant**

rózsa, liliumtej, orgona-, ibolya-, rezedá-, jászmin- és gyöngyvirágos szőpen és zeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén vagy utánvétellel küldi:

Scheffer, Budapest, VIII., Bezerédi-utca 3.

Szájpadlás nélküli fogsorok.

Szájpadlás nélküli műfogak feleslegessé teszik az inytemez használatát. Hygienicus fogsort ezen elnevezése alatt ki-árolag magam készítek. Saját rendszerem szerint. Es ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogsorral néhány perc múlva tökéletesen beszélni és rágni lehet.

Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fog sorok készítésében:

Id. PROHÁSZKA HENRIK
 Budapest, VII. ker., Király-utca 15. szám.

Vidékiak a műfog elkészítését előre való bejelentés után megvárhatják. Kautsukba foglalt műfogakat 2 frttól, teljes fogsorokat 40 frttól. Mindennemű munkálatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átalakítok, szájpadlást szabadon vagyóra. 245

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kiviteig legjutányosabban kaphatók ugy kész-pénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvérekne Budapest, VI., T. réz-körut 8. (Andrássy-ut közepében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Budapestre utazók becses figyelmébe: **FOGAK 2 forinttól** és teljes fogsorokat ragásra be lleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökör e távol tása nélkül. Eltört és nem jól illő fogsorok javítása 2 óra alatt 1 frttól. Amerikai fogműterem tulaj donos

Kovács I. Károly-körut 9. (Gróf Hadik-palota) II. emelet, 8 Talalható: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésködésekre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyeget beküldi. Ha valaki körülényesebb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyeget felül még 40 fillér küldendő.

Méhészársaknak
Gyakorlati Méhészkönyvet egy koronáért küldök. — Kovács Sándor méhész, Baranya-Csuzán.

Két kis
Singer varrógép olcsón eladó. Izabella-tér 3. Habán.

Alapos oktatást
a francia, angol, olasz, magyar és német nyelven (társalgás, nyelvtan, irodalom, levelezés, stb.) ad egy úrnő, ki az illető országokban tartózkodott. — Kitűnő ajánlatok. Kiváló jó módszer. Erzsébet-körut 58., II.

Maszírozónó
ajánlkozik uriházakhoz fizetés megbeszélés szerint. P. T. Sziv. 4. I. 4/a. (1005)

Törlesztéses készpénz-kölcsönt
földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, hátrészek, telkek stb. továbbá környékbeli ingatlanok II. és III. tételére 4-7%-os kamattal; személynél kezés és kezes nélkül minden hitelképes egyénnek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácia-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válaszbélyeg küldendő.

Szobákat
csékely díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/II

Eladó egy négyes
cséplőgarnitúra, egy fűkaszáló gyűjtővel Fazekas Jánosnál, Kovásznán.

Cimbalom
kitűnő hangu pedálos, olcsón eladó. Cim: Maros-utca 5. Buda.

Pénzkölcsönt!
Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adósság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós hármikor felmondhat, a pénzintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon **Grünsfeld S.-hez** Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint
heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körut 31/a.

Használt férfiruhákat
fehérneműt stb. veszek legmagasabb áron. Singer, Lujza-utca 16. 902

Függönyök
felrakását, diványokat, foteleket, matracokat, ablakpárnákat olcsón elkészítik háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos
uri és női cipész mester Budapest, Teréz-körut 32. Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipők-ből a legolcsóbb áron. — Mértékszerű megrendelések jutányos áron és pontosan eszközöltetnek.

Jelszó: pártoljunk a hazai ipart!
Orlik András
cipész-mester Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült ur-, női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Női cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Gyermek-cipők 1 frt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb áron számítatnak. Javítások gyorsan s fontosan eszközöltetnek.

Gyermek és női ruha
készítését olcsón elvállalom Logódy-u. 104. ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
SZELLO R.
saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. Javítások elfogadtatnak.

DRESZMANN KAROLY
BUDAPEST

borotva homorú-készörülde villanyerővel. — Különleges-ései üzlet borbély- és lodrészati-cikkekből. — Nagy raktár angol és svéd borotvákban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort
és kárpitos munkákat részletesre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen
közvetíték mindent a világon! válaszbélyeget kérek. «Telegdi» Marosiudason.

Huszár Károly
címer és címtábla festő. Készít: fa, vészon, bádóg, öntött és üveg-címtáblákat. Specialista üveg-címtáblák készítésében. Budapest, IX., Soroksári-u. 33.

Van szerencsém a n. é. közönségnek figyelmében ajánlani a Soroksári-utca 41. sz. alatt levő vendéglői helyiséget. — Hol kitűnő magyar konyha és hamisítatlan magyar borok kaphatók. Különösen ajánlom ó-budai fehér rizling és vörös boraimat. Pontos és figyelmes kiszolgálás. Teljes tisztelettel **Lintebner Odón,** vendéglős.

Keresek
molnári állást május 1-ére, elvállalok három vagy négy járatu malmot önálló kezelésre, jó bizonyítvánnyal. Dobay Mihály molnár, Tunyog.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGLCSŐBB.
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY 3KIVEHETŐ MATRACGAL 10FT. IACÉLSODRONY ÁGYBETÉT 5FT.

GICHNER JÁNOS

paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 20. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző árú kieszéltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.
Olcsó, szolid árak!
Pontos kiszolgálás!
Saját készítményű férfi- és gyermekruha-áruház.

Magyar gyártmány!

ASZÓDI S. * és TÁRSA

férfiszabó-mester.

VIII., Kerepesi-ut 41. (Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatkeelmékben. Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 frt árkban a legújabb divatkeelmékből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 162

Budapest legnagyobb szőrme bevásárlási forrása. Óriási raktár divatos Szukunsz Sztóla gallérokban. Viszont-eladónak ritka alkalom.

TSUK MIKSANAL, ANDRÁSSY-UT 31. SZ. KIRÁLY-UTCA 38. SZ.

Világhírű!

a „Rekord“ festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arcképeiről, melyeket elismert művészek által készíttet. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerő levél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Ólaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48-63 cm. nagyságban
ára... 20 korona.
Legfinomabb kivitelű Brom, Platin és kréta rajz ára... 5 korona.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu festményt készíttünk mindenkinek **teljesen ingyen**, ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi. 2114

„REKORD“
festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

— Alapítottatott 1854. évben. —

Ablakvédő-, faredő- és redőfenygyár.

KALLAB V. Ruth József utóda

BÉCS

XVII., Hernalser Hauptstrasse Nr. 52.
XVII., Bergsteiggasse Nr. 28. 168

Arjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-tele valódi angol
UGORKA TEJ,
mely azonnal eltávolít minden szepit, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesser) stb. és az arcnak friss üdeséget, fiataloságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 K, ehhez Ujorka-szappan 1 K, poudre 2 K.
Főszékhely: **Balassa Kornél** győry-**BUDAPEST-** szerára **Erzsébetfalva.**
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrassy-ut 28.

Figyelem! Cégnk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden évének 12 forintot meghaladó rendeléményt tesz, a **salati arcképe** vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy **életnagyságu fényképet** teljesen ingyen készít hű kivitelben, 60 cm. magasságban, csupán a **diszes keretért** (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglalatik, az önköltségünket, **1 frt 50 krt** számítunk.
Az ipar 12 forint 1 darab összecusukható vaságy acél-sodrony-betéttel, 3-réti matraccal és terítővel.
csodája! 12 forint 50 krajcár egy darab selyempaplan fodorra! és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.
Megrendelhetős csakis **GICHNER ÜESTVÉREK BUDAPEST,** Múzeum-körut 27.
Pa-lan- és matraccyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
Arjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

Ezt olvassa el!
Villamos zseblámpa 90 kr. Vasbot bőrral 90 kr. Szivartarca, valódi bőr 90 kr. Pontosan jaró asztali óra 90 kr. China-ezüst cukor-tartó 90 kr. Morzsálós-gép konyha részére 90 kr. Szénvasaló 90 kr. Kávészűrő, kék zománc 90 kr. Acéi evőeszköz, egy darab, kovácsolva 3 pár 90 kr. Britania evőkanál 6 drb 90 kr. Alpaca evőeszköz párja 90 kr. Alpaca kávéskanál 4 drb 90 kr. 3 oldalú tükör 21-es 25 cm. remek dísz tárgy 90 kr. Söröskészlet, szines üveg diszes festményvel 90 kr. Likörkészlet diszes festményvel tálcán 90 kr. Valódi China-ezüst gyertyatartó, 22 cm. magas, drbja frt 1-80, 25 cm. 2-25, 28 cm. 2-50, 31 cm. 3-25. 3 karos gyertya-tartó, 48 cm. magas drbja frt 5-50. Azenkívül minden e szakmába vágó cikkeek bünalatos olcsón. Utánvéteh szétküldés naponta 2-szer.
Fővárosi áruház REISZ JÓZSEF, Budapest, VII. ker., Király-utca 43-45 szám.

BUTOROK

Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, ugy készpénzért, mint részletfizetésre, árfelemelés nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható Erzsébet-körut 48. szám, Royallal szemben **Buchinger I.** butoriparosnál.

Nyomatott a «Stephaneum» körlorgógépén Budapest, VIII., Szentkirály-utca 28.